

De minister van Justitie
Mr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 GH Den Haag

Datum

28 mei 2010

Kenmerk

B2.1.10/1798/RO

Uw kenmerk

5647982/10/6

Onderwerp

Concept-wetsvoorstel wijziging van de Opiumwet inzake voorbereiding en
vergemakkelijking van illegale hennepsteelt

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 2 april 2010 heeft u aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak advies gevraagd over het concept-wetsvoorstel wijziging van de Opiumwet inzake voorbereiding en vergemakkelijking van illegale hennepsteelt.

De Wetenschappelijke Commissie van de NVvR heeft het wetsontwerp bestudeerd en een aantal leden van de NVvR geconsulteerd, waarna een préadvies is opgesteld. Het door de Wetenschappelijke Commissie besproken en vastgestelde advies treft u aan in de bijlage bij deze brief.

Namens het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,
de Wetenschappelijke Commissie,

F.F. Langemeijer,
Voorzitter WeCo

Datum
28 mei 2010

Wetgevingsadvies

Contactpersoon
H.Donner

Uw kenmerk
5647982/10/6

Wijziging Opiumwet

Code archief
B2.1.10/1798/RO

Advies NVvR inzake concept-wetsvoorstel wijziging van de Opiumwet inzake voorbereiding en vergemakkelijking van illegale hennepcultuur.

1. Inleiding

Bij brief van 2 april 2010, kenmerk 5647982/10/6, heeft de minister van Justitie aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) advies gevraagd over het Wetsvoorstel¹ wijziging van de Opiumwet inzake voorbereiding en vergemakkelijking van illegale hennepcultuur.

Dit advies is voorbereid door een werkgroep van leden van de NVvR en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie (hierna: WeCo) van de NVvR.

2. Korte inhoud van het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel beoogt, kort samengevat, door een nieuw artikel 11a van de Opiumwet, handelingen ter voorbereiding en vergemakkelijking van de illegale hennepcultuur strafbaar te stellen. Het huidige artikel 11a van de Opiumwet zal worden vernummerd tot artikel 11b van de Opiumwet. Tevens wordt artikel 67 eerste lid, onderdeel c Wetboek van Strafvordering, gewijzigd door toevoeging van artikel 11a van de Opiumwet. Hierdoor kan een persoon die verdacht wordt van schending van artikel 11a van de Opiumwet in voorlopige hechtenis worden genomen.

3. Commentaar

Het wetsvoorstel en de memorie van toelichting geven de WeCo aanleiding tot het maken van opmerkingen met betrekking tot het uitgangspunt van het wetsvoorstel (paragraaf 3.1), de meerwaarde van het wetsvoorstel (paragraaf 3.2), de formulering van artikel 11a nieuw van de Opiumwet (paragraaf 3.3) en enkele termen/zinsneden in de memorie van toelichting (paragraaf 3.4).

3.1 Uitgangspunt van het wetsvoorstel

In de memorie van toelichting is op pagina 1 aangegeven dat de illegale hennepcultuur steeds grootschaliger wordt en een sterk georganiseerd karakter heeft gekregen. Daarbij is verder vermeld dat de activiteiten van growshops verder gaan dan legale verkoop voor de kleinschalige (thuis)teelt, doordat er ook sprake is van actieve ondersteuning door

¹ Daar waar verderop in het advies wordt gesproken over wetsvoorstel en memorie van toelichting wordt bedoeld concept wetsvoorstel en concept memorie van toelichting. Omwille van de leesbaarheid is er voor gekozen om niet telkens het woord "concept" toe te voegen.

growshops van grootschalige en bedrijfsmatige hennepeteelt. De memorie van toelichting stelt vervolgens:

“Dit wetsvoorstel wil de mogelijkheden tot strafrechtelijk optreden verbeteren. Het beoogt de introductie van een zelfstandige strafbaarstelling van handelingen ter voorbereiding of vergemakkelijking van de illegale hennepeteelt in de Opiumwet.”

In deze doelstelling van het wetsvoorstel is echter niet opgenomen dat het wetsvoorstel grootschalige hennepeteelt betreft, zoals wel is aangegeven in de daaraan voorafgaande opmerkingen in de memorie van toelichting. Ook in de volgende paragrafen van de memorie van toelichting is niet overal duidelijk aangegeven of het wetsvoorstel alleen de grootschalige hennepeteelt betreft of ook de kleinschalige hennepeteelt. De NVvR vraagt zich derhalve af of het wetsvoorstel alleen de grootschalige hennepeteelt betreft. Ter vermijding van discussies in de rechtszaal zou de NVvR graag zien dat dit uitdrukkelijk wordt opgenomen in de doelstelling van het wetsvoorstel.

In de memorie van toelichting wordt overigens niet aangeduid wat onder grootschalige hennepeteelt wordt verstaan. Wordt hiermee bedoeld op de hoeveelheid die is opgenomen in artikel 1, tweede lid, Opiumwetbesluit? Het verdient naar het oordeel van de NVvR aanbeveling deze koppeling uitdrukkelijk op te nemen in de memorie van toelichting.

In verband met de doelstelling van het wetsvoorstel wijst de NVvR ook op de considerans bij het wetsvoorstel. Daarin is opgenomen dat “...het voor een effectieve bestrijding van de illegale productie van cannabis, *die het nationale gebruik sterk overstijgt*, wenselijk is,....” (cursivering toegevoegd). De NVvR vraagt zich af wat met deze considerans wordt bedoeld. Betekent dit dat het wetsvoorstel alleen ziet op bestrijding van grootschalige illegale hennepeteelt die bestemd is voor de export of is hier iets anders bedoeld? De huidige formulering van de considerans leidt tot onduidelijkheid met betrekking tot hoe het wetsvoorstel dient te worden uitgelegd.

3.2 Meerwaarde van het wetsvoorstel

Het huidige artikel 11a van de Opiumwet stelt deelneming aan een organisatie - waarvan in het geval van grootschalige hennepeteelt sprake zal zijn - die het oogmerk heeft van het plegen van een misdrijf als bedoeld in onder meer artikel 11 derde, vierde en vijfde lid Opiumwet strafbaar en kent een strafbedreiging van maximaal 8 jaren gevangenisstraf. Door deze strafbedreiging valt artikel 11a onder de reikwijdte van artikel 46 Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr), de strafbare voorbereiding. De NVvR zou in de memorie van toelichting graag, gezien ook de hierna volgende opmerkingen, een verduidelijking zien of en zo ja in hoeverre er sprake zou zijn van lacunes in de huidige Opiumwet in de strafbaarstelling van de voorbereiding en vergemakkelijking van grootschalige hennepeteelt.

Het wetsvoorstel beoogt volgens de memorie van toelichting onderaan pagina 1 mede uitvoering te geven aan de motie van Van Haersma Buma c.s., waarin “wordt verzocht voorstellen te doen om handelingen van growshops die de georganiseerde hennepeteelt faciliteren en stimuleren te verbieden en met straf te bedreigen (Kamerstukken II 2007/08, 31 200-VI, nr. 52).” De NVvR vraagt zich echter af wat precies de toegevoegde waarde is van dit wetsvoorstel ten opzichte van het huidige recht. In paragraaf 3 van de memorie van toelichting getiteld “juridisch instrumentarium” wordt onder meer verwezen naar de artikelen 46 en 140 Sr. Artikel 46 Sr stelt strafbaar de voorbereiding van een misdrijf waarop een gevangenisstraf van acht jaren of meer is gesteld. Artikel 140 Sr betreft deelneming aan een criminele organisatie.

De memorie van toelichting vermeldt op pagina 5 dat:

“... de gedragingen die ertoe strekken om grootschalige hennepeteelt mogelijk te maken en te faciliteren eveneens laakbaar en strafwaardig zijn, en dat - *waar de strafwet op dit moment nog lacunes vertoont* - moet worden voorzien in een verdere verruiming van de strafrechtelijke aansprakelijkheid. Deze ruimere strafrechtelijke aansprakelijkheid waardoor wordt voorzien in ruimere mogelijkheden tot strafrechtelijk optreden...”. (cursivering toegevoegd)

In de memorie van toelichting wordt niet aangegeven wat precies de huidige lacunes in de strafwet zijn. Daarbij wijst de NVvR er op dat in dit verband in de memorie van toelichting niet wordt verwezen naar het huidige artikel 11a van de Opiumwet. Afgezien van eventuele ruimere mogelijkheden in verband met de opsporing is het de NVvR niet duidelijk welke lacunes er in de strafwet zouden zijn ten aanzien van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van het voorbereiden en faciliteren van grootschalige hennepcultuur.

3.3 Artikel 11a nieuw

Met betrekking tot de tekst van artikel 11a nieuw van de Opiumwet merkt de NVvR het volgende op. De NVvR vraagt zich af wat er onder “substanties” wordt verstaan; betreft dit “substanties” zoals gedefinieerd in artikel 1 van de Opiumwet? De NVvR gaat er vanuit dat financiële middelen niet vallen onder “gegevens” zoals opgenomen in artikel 11a nieuw, gezien ook de toelichting ten aanzien van de term “gegevens” die is opgenomen in de memorie van toelichting op pagina 7. “[G]elden of andere betaalmiddelen” worden wel expliciet in artikel 10a van de Opiumwet genoemd. In diezelfde bepaling is ook de term “vervoermiddelen” en “gelegenheid” opgenomen. Deze termen ontbreken in artikel 11a nieuw. Verder is in artikel 10a van de Opiumwet de term “stoffen” opgenomen. Onduidelijk is of deze term hetzelfde inhoudt als de term “substanties”, zoals opgenomen in artikel 11a nieuw. Nu de terminologie van artikel 10a en artikel 11a nieuw voor een belangrijk deel niet overlappen betekent dit dat ook voor de toepassing van artikel 11a nieuw niet kan worden verwezen naar reeds bestaande jurisprudentie ten aanzien van artikel 10a die een uitleg bevat van deze terminologie. Gezien de voorgaande opmerkingen vraagt de NVvR zich af waarom bij de formulering van artikel 11a nieuw niet is aangesloten bij de tekst van artikel 10a van de Opiumwet.

3.4 Memorie van toelichting

Onderaan op pagina 3 en bovenaan pagina 4 van de memorie van toelichting wordt melding gemaakt van “... exploitanten [...] die betrokken zijn bij de groothandel en export en op alle andere factoren die bijdragen aan de voorbereiding of vergemakkelijking van de hennepcultuur.” De NVvR vraagt zich af op wie precies wordt gedoeld met de term “exploitanten” en waarop wordt gedoeld met “alle andere factoren”.

Op pagina 6 van de memorie van toelichting is opgenomen dat “... growshops zich zeker niet [beperken] tot het verkopen van producten die verkrijgbaar zijn bij de reguliere tuincentra. Het gaat bijvoorbeeld ook om handelingen als het verstrekken van stekken, het *financieren* en volledig installeren van een professionele hennepplantage en het *afnemen van de oogst*.” (cursivering toegevoegd) De NVvR merkt op dat het financieren van een hennepplantage gezien de formulering van artikel 11a nieuw niet strafbaar lijkt te zijn gesteld (zie ook paragraaf 3.3).

Op pagina 7 van de memorie van toelichting wordt er op gewezen dat de verkoop van producten die gebruikt kunnen worden voor de hennepcultuur door tuincentra en soortgelijke bedrijven “in beginsel” niet kan worden gekwalificeerd als schending van artikel 11a nieuw. Dit gezien de doelstelling, context, verscheidenheid aan producten en handelingen en klanten van de tuincentra en soortgelijke bedrijven. Door de term “in beginsel” wordt in de memorie van toelichting echter niet uitgesloten dat ook tuincentra en soortgelijke bedrijven artikel 11a nieuw kunnen schenden.

Graag zou de NVvR ten aanzien van alle voormelde punten een nadere toelichting zien opgenomen in de memorie van toelichting.

4. Conclusie

De huidige redactie van artikel 11a Opiumwet jo. artikel 46 Sr maakt nu reeds een gericht strafrechtelijk onderzoek mogelijk naar de verdenking van grootschalige hennepcultuur in georganiseerd verband, met inbegrip van het faciliteren en voorbereiden hiervan. De NVvR vraagt zich derhalve af welke lacunes in de huidige strafwet in de weg staan aan een gerichte aanpak van de in de memorie van toelichting gesignaleerde ontwikkelingen

aangaande de grootschalige hennepteelt. Tot slot vraagt de NVvR zich af waarom voor het nieuwe artikel 11a van de Opiumwet geen aansluiting is gezocht bij de bewoording van het huidige artikel 10a van de Opiumwet.

Namens deze de Wetenschappelijke Commissie,

F.F. Langemeijer
Voorzitter WeCo

